

භාර්තී සහ උමිරා දූටුකරන්නේ කෙසේදු?

සෞයික මුහුම්මද් අස්සාලිජ් අල් උතෙනොලින්

සිංහල පරිවර්තනය:
උස්. එම්. මන්සුර්

الكتاب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالسلسلة
الطبعة ١٤١٩ الهجرية - ٢٠١١ ميلادية - ناشر ٢٤١٤٤٨٨ - ٦١٥٢٧٢٢ - ب.ب.

١٥ سنڌائي

හජ් සහ උමිරා ඉටුකරන්නේ කෙසේද?

යෙපික් මූහ්මිමද් ඇස්සාලීස් අස් උමෙහේමින්

සිංහල පරිවර්තනය
ඩ්‍රී. එම්. මන්සුර්.

ප්‍රකාශනය
කැඳවීමේ සහ මගපෙන්වීමේ සහයෝගී කායනීලය
අල් බඳීයා - සමාජ ඒකකය
රියාද්
යුතුදී අරාබියාචි

පෙරවදින

ඉස්ලාමයෙහි වූ අතිවාර්ෂ කාර්යයන් අතර හත් කරතව්‍යයද එකක් වේ. මෙම කරතව්‍යය ඉටු කිරීමට උවමතා මුදල ද, ගෙර සෞඛ්‍ය ඇති අය මෙය ඉටුකළ යුතුමය.

තොයෙක් ආගම් හා මිනිසුන් අතර මෙවැනි කරතව්‍යයන් ඇතක් මෙය රේවායෙහි විශේෂ තැනක් ගනියි. ලොවෙහි එක් කොණක පිට අනෙක් කොණ දක්වා වේයෙන මූස්ලිම්වරුගෙන් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ගණනක් තම ජාති, හාජා, දේශ, වර්ණ ශේදවලින් කොරව, අල්ලාජේන් ආරාධනාව පිළිගෙන මෙම ගමන එයි.

මක්කමට සම්පව ඇති යම් ස්ථානයක් දක්වා ම තම තමන්ගේ සංස්කෘතියට අයන් ඇදුම් පැලුදුම් වලින් සැරසි එන මොයින්, එනැනදී පුදෝ පුදු ඇදුම් ඇද ලෙන්නෙයි අල්ලාජුම්ම ලෙන්නෙයි යනු එකම හාජාවකින් ගබඳ නාගා කියමින් මක්කමට ඇතුළුවෙයි: උරෙන් උර ගැටී සලාහ කරයි; අනෙක් කාර්යයන් ද නැති කරම් යහපත් ව ඉටු කරයි.

අද රියේ පමණක් තොව, දීර්ඝ කාලයක් මෙම කරතව්‍යය මෙයේ කෙරීගෙන කිනීම මෙහි ඇති ගේෂයින්වියට කිහිම තිදුපුනකි.

රමදනයේ ආරම්භයේ පිටම පිවිතුරු වේතනාවකින් යුතුව පටන් ගැනුනු ඉස්ලාමීය ව්‍යාවලිය රිකින්වික වැඩි, හත් සමයේ දී එය ඉතා උසස් තත්ත්වයකට එළඹ

ඒයි. එම අවස්ථාවේ මුළු මූස්ලීම් සංභකියම කම නියෝජිතයන් කෝරා මක්කමට යටා ජාත්‍යන්තර මූස්ලීම් සම්බන්ධතාවය තර කරයි.

අනුක්ත වියයෙන්ම, හත් හි ඇති උතුම්හාවය හා අපරිමිත වූ ප්‍රයෝගනයන් හරියාකරවම දැනගත හැකිකේ එම ගමනෙහි යෙදී, එය නිසි පිළිවෙළට ඉටුකළාත් පමණකි. මෙය ඒ සඳහා වූ උපදෙස් අඩංගු අත් පොතකි.

ගාස්තු විශාරද සෙයින් මූහ්මිමද් අස්සාලින් අද් උතෙකමීන් තුමාගේ කෘතියක වූ “පිළක් අල්හත් වල් උම්රාන්” පොත් පි.වයේ පරිවර්තනයකි මෙය. හත් කරකව්‍යයෙහි යෙදෙන අයට මෙය ඉකා ප්‍රයෝගනවත් වනවාට තොඅනුමානය. එවැන්තන්ට මෙම කරකව්‍යයෙහි යෙදී දෙලාට හාග්‍යයන් ලැබිය යුතුය යන්න අපගේ ප්‍රාරුපනාව වේ.

පුණාසා පියල්ල අල්ලාත්ට හිමිය. ගාන්තිය සමාදනය හා සියලු ආසිරවාදයන් තැකි (සල්) තුමාණන්ටත්, එතුමාගේ තැදි හිතම්තුරන්, අනුගාමිකයන්ටත්, එතුමාගේ ආදර්ශය අනුව සැමදින ජීවත්වන්නන්ටත් ලැබේවා.

ප්‍රකාශකයෝ

25-11-1993

රියාද්

සඩුදී අරාබියාට

මහ කාරුණික අති දායාන්වීක අල්ලාභගේ නාමයෙනි.

1. වේතනාව

විශ්වයේ අධිපති වූ අල්ලාභට සියලු ප්‍රයාසා හිමිය. වක්තා (නැව්) වරුන්ගෙන් අවසානව මුහුම්මද (සල්) තුමාට හා එතුමාගේ පවුලේ අය, අනුගාමිකයන්ටද අල්ලාභගේ සාමය හා ආකිරවාදය ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමු.

හත් කරකව්‍ය වනාහි ඉතා උතුම තැමදුමකි. අල්ලාභ විසින් අතිවාර්ෂ කරනු ලැබ, මුහුම්මද (සල්)¹ තුමා විසින් ඉටු කරනු ලැබූ ඉස්ලාමයේ ප්‍රධාන කුත්තකි. මෙය ඉටුකිරීමට ඇවශා පුදුපුකම් ඇත්තෙකු, මෙය ඉටු තොකලේනම්, මහුගේ ආගමික (ශ්‍රීජලාමික) ඩීවිතය පරිපුරණ තොවේ.

මෙම කරකව්‍ය ඉටුකරනාට අපකාගේන් වේතනාවන් පිරිසිදු විය යුතුය. වියෝජයෙන් පහත සඳහන් කරුණු දෙක ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය.
1. මරණින් පසු වූ ඩීවිතයේ අකිලාෂය තකා අල්ලාභ වෙනුවෙන් පමණක් රිය ඉටුකළ යුතුය. මේ හැර, මිනිසුන් අතර කැඳී පෙනීමේ අදහසින් හෝ ලොකික ආදයමක් ලබාගැනීමේ අරමුණක් ඇතිව හෝ මෙය ඉටු තොකළ යුතුය.

2. මෙය ඉටුකරන විට මුහුම්මද (සල්) තුමාගේ

1. 'සල්' - 'සල්ලලාභ අලයිසි ව සල්ලම්' යනු සම්පුරණයෙන් කියන්න.

ଆଧୁନିକ ଅନୁଗମନୀୟ କ୍ଲ ପ୍ରତ୍ୟେ. ପ୍ରତିନିଃଶ୍ଵର ହେବିନ୍ ମୁଖ୍ୟମିତିଦ୍ଵାରା (ସର୍ଟ) ବୁଝାଯେ ଆଧୁନିକ ଜୋଦ୍ରୂପ ମେଳେ ଉପ୍ରକଳ ଜୋଖୁକୁକାହିଁ. ଏମତିକାହିଁ ଏହି ଦେଖାଇନ୍ତିମ ମେମ କରନିବିଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ୟକାରିତା ଉପ୍ରକାରିତା ଉପରିରେ ଉପରିରେ ଲେଖି.

ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟାପକ

ହରେ କରନିବିଷ୍ୟ ଉପ୍ରକାରିତା ବ୍ୟାପକ ଆହୁ. ମେଇ ବୁଝା
‘ଅନ୍ତର କମନ୍ସଲ୍’, ‘ଅଲ୍ କ୍ଲାରିଟାର୍’, ‘ଅଲ୍ କିର୍ରାନ୍’ ନାମି ଲେଖି.

ଅନ୍ତର କମନ୍ସଲ୍ : ଯାମେକୁ ହରେ ମାସିଧାରା କ୍ଲ ଲ୍ରିର୍ ନାମି
ବ୍ୟାପକ କରନିବିଷ୍ୟ ଉପ୍ରକାରିତା ପରିଷକ୍ଷଣ ଉପରାତି² ଆଦିଦି.
ପରିଷକ୍ଷଣ ଉପରାତି ମଙ୍କଳମରତ ଲଙ୍ଘାବ୍ୟ ବିପରି ଲ୍ରିର୍ ଲେଖାଇଲିବି
କଲିବାର୍ଥୀ ଉପରାତି ଉପରାତି କରିବି. ଉପରାତି ପରିଷକ୍ଷଣ କମ ହିପକେଚ୍
ବ୍ୟାପକ କ୍ଲାରିଟା ହେବାରେ କ୍ଲାରିଟା କରିବି. ଉପରାତି କମ ହିପକେଚ୍
ବ୍ୟାପକ କଲିବି ଦ୍ୱାରା ହରେ ଲଙ୍ଘାବ୍ୟ ଅବଲିହି ଦିନ, ଏହାମି,
‘କରିବିଯା’ ଦିନ, ହରେ ଲେଖାଇଲି ପରିଷକ୍ଷଣ ଉପରାତି ଉପରାତି ଆଦି
ଏହିପରିଷକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପରାତି କରିବି.

2. ଉପରାତି - ହରେ ହେବାରେ କରନିବିଷ୍ୟନ୍ତ ଉପରାତି କରିବିଲି ଆଦିନ
ଆଦିତ
3. କଲିବାର୍ଥୀ - କାବ୍ୟାଲି ବିଲେ ଉପରାତି କରିବି ଏବଂ ଉପରାତି କରିବି
4. ଉପରାତି - କଲା କାର୍ଯ୍ୟ କଲିବାର୍ଥୀ ଅନର ଉପରାତି କରିବି ଏବଂ ଉପରାତି କରିବି.

අල් ඉජරාද් : යමෙකු හත් කරකව්‍ය වේනුවෙන් පමණක් ඉහරාම් අදියි. මහු මක්කාවට පැමිණි විට එහි ආ වේනුවෙන් කවාග් ද, හත් වේනුවෙන් යයි ද ඉටුකරයි. මහු ඉහරාමයෙන් ඉවත් තොටී නිසා සියකෙස් බු ගැසීම හෝ කැපීම හෝ තොකරයි. කවද, රිද් දිනයෙහි රමිරත්ශ් අබ්‍යාචීදී ගල් ගැසීම දක්වාම ඉහරාම් ඇදුම සමග පිටියි. හත් වේනුවෙන් කවාග් ඉටුකිරීම නිමවන දක්වා ම යයි ඉටුකිරීම පමාකිරීමට මහුට අනුමතිය ඇත.

අල් කිරාන් : යමෙකු උමිරා යහ හත් වේනුවෙන් ඉහරාම් අදියි. නැතහෙත් මහු පළමුවෙන් උමිරා වේනුවෙන් ඉහරාම් ඇද, දෙවනුව හත් වේනුවෙන් කවාග් කිරීමට පෙර හත් කරකව්‍ය සඳහා නියියන් කරයි. එකම එක වෙනසක් හැර ඉජරාද් ක්‍රමය හා කිරාන් ක්‍රමයෙහි කෙරෙන කරකව්‍යන්හි කිහිම වෙනසක් නැති. එම වෙනස නම් කිරාන් ක්‍රමය අනුගමනය කරන්නා සතෙකු කැපකරයි. ඉජරාද් ක්‍රමය අනුගමනය කරන්නා මෙය තොකරයි. මෙය මොහුට අනිවාර්ය නැති.

ඉහත සඳහන් ක්‍රම කුනෙන් ම "නමක්තු" ඉතා

5. රිද : මුදලුමිලුන්ගේ උන්දව දිනයක්
6. රමිරත්ශ් අබ්‍යාචා : මස්කමට ඉනා ලැඩින් ඇති ජමාරකය
7. නියියන් : වෙනතාව, යමස් කිරීමට පෙර එය ගැන පින්හි ඇති කරගන්නා නිර්ණය.

උසස්ය. නැව් මුහම්මද (පල) තුමා මෙම කුමය අනුව තම කරකවියන් ඉටුකරන ලෙස තම අනුගාලිකයන්ට අනුබල දුන්හ. සමහරවිට, යම් කෙනෙකු කිරාන් හෝ ඉංග්‍රීස් කුමයන් අනුව තම කරකවියන් ඉටුකිරීමට නියියන් කරයිටියේ නම් එම නියියතය තමන්තු බවට මාරු කරගැනීමට අවසර ඇත. කවාල් සහ සයී ඉටුකිරීමන් පසුවද මෙම වෙනස කිරීමට පූර්වත.

නැව් (පල) තුමා තම සමුගුනීමේ හර් කරකවිය තම අනුගාලිකයින් සමග ඉටුකළ විසරගි කවාල් සහ සයී ද ඉටු කළහ. එවිට, කැපකිරීම සඳහා සතුන් නොගෙනාඅය තම හර් සඳහා වූ නියියතය උමිරා සඳහා වූ නියියතය ලෙස මාරුකරගෙන තම හියකෙස් කපන අතර හර් කරකවිය දක්වා ඉහරාම් අත් හරින ලෙස ද එතුමා නියෝග කළහ.

තවද, 'මමන් කැපකිරීම සඳහා සතෙක් නොගෙනාවිහි නම් ඔබට නියෝග කළ පරිදිදෙනාම කටයුතු කරන්නෙක් මි' යයි නැව් (පල) තුමා පැවසුහ.

2. උමිරා

උමිරා ඉටුකරන්නෙක් වාරිතුයක් වශයෙන් පිරිසිදුව සිටිමට අවශ්‍යයයි සිතන්නේ තම්, පහසු තම් උංගික ආශවාදයත්ත් පසුව කෙසේ රල්ජනානය කරන්නේ ද එලෙස කළ යුතුයි. අනුරුද ඉස්කරම් යුවද විලුවුන් ගෙන තම හිස හා රැඩුල ආලේප කළ යුතුයි. ඉහරාම් ඇදයන් පසුව ද එම යුවද විලුවුන් වලින් පිටවින පූතන්ධිය කිවිම වරදක් නොවේයි.

ඉහරාම් සඳහා රල්ජනානය කිරීම ස්ථී පුරුෂ දෙපාර්තමේන්තු පිළිපැදිය යුතු පූතනාහ්වැක්මය පිටවිම යනාදියට හාජනය වූ ස්ථීන් පවා රල්ජනානය කිරීම පූතනාහ්වැ අයන් ය. රල්ජනානයන් පසුව, ඔයජ් වූ හා දරු පුසුතයෙන් පසු ලේ පිටවින ස්ථීන් හැර අන් අය, එය අතිච්ච සලාන් ඉටුකරන වේලාවක් තම් වහාම එය ඉටුකළ යුතුය. තැකෙනාන් වුව්⁸ කිරීමෙන් යුතුව පූතනාන් සලාන්⁹ රකෘත්¹⁰ දෙකක් ඉටුකළ යුතුය.

8. පූතනාන් : තබා මුහුමිමද (සල්) ඇමායේ ආදරුමන් නිරිනයට මෙම තම යෙදේ.

9. වුව් : සලාන් සඳහා කරන ඇත්තියට මෙම තම යෙදේ.
10.. "පූතනාන් සලාන්" යනු අතිච්ච නොවන සලාන්වලට කියනු ලැබේ.

11. රකෘත් : සලානයේ එන් වටයකට මෙම තම යෙදේ.

මෙම සලාතය ඉටුකිරීමෙන් පසු මහු 'ලෙබෑඩික්ක උම්රතන්' යනු මුවින් කියා තියියන් තබාගත පුණුදි. එතැන්සිට පහත සඳහන් වාත්‍යාචයන් විවිධාචිට ගබඳ තාගා කියපුණුදි. පිරිමින් මෙය ගබඳ තාගා කියන අතර ස්ථීර තමන් ලහ සිටින කෙනෙකුට පමණක් ඇසුන සේ සීම යුතේ. මෙයට අරානී හාජාවෙන් 'තල්ලීයාන්' යනු කියනු ලැබේ.

لَبَيِّنْكَ اللَّهُمَّ لَبَيِّنْكَ، لَبَيِّنْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
لَكَ لَبَيِّنْكَ ، إِنَّ الْحِمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ
وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

ලෙබෑඩික් අල්ලාභුම්ම ලෙබෑඩික්
ලෙබෑඩික් උ මරික්කලක ලෙබෑඩික්
ඉන්නල් හමිද වන්තිමතන ලකවලුලුලුක්
෋ මරික්කලක

නේරුම : 'මම පැමිණියෙම්: යා අල්ලාන්! මම පැමිණියෙම්; මම පැමිණියෙම්; මෙට කොටස්කරුවෙක් තැනු: මම පැමිණියෙම්: නිශ්චය වියයෙන්ම ප්‍රයාසා පියල්ල, වරප්‍රසාද සහ ආධිපත්‍ය මෙට සතුය: (නැවතක් කියම්) මෙට කොටස්කරුවෙක් තැනු.'

ඉහෝම් ඇද සිටින්නෙක් අවස්ථාවක් ලැබූනු

12. 'ලෙබෑඩික් උම්රතන්':නේරුම - 'මම උම්රා ඉටු කිරීමට පැමිණියෙම්' යන්නය.

සැම විවකම වියෙන්ගෙන් කාලය හා උපානය වෙනස්වන විට කළුවියාහ් කිව පුතුයි. උදහරණයක් වශයෙන් යමෙක් තම ගමනේ දී කන්දක් තහින්න බහින්න වූ විට හෝ දිවා රාත්‍රී කාලය මාරුවනාටිට හෝ කළුවියාහ් කීම ගතහැක. එකල් හි අඹලාහ්ගේ තෘප්තිය හා උච්චරිය ආයාවනා කළ පුතුයි. තවද, අඹලාහ්ගේ කරුණාව් තුළින් නිරයෙන් බෙරන ලෙසද බැගුපක්ව ඉංග්‍රීස් සිරිය පුතුයි.

යමෙක් ඉහරාම් ඇදගන්නේ තම් එකුන් පටන් තවාග ඉවුකරනෙක් කළුවියාහ් කීම අවශ්‍යයයි. එමෙන් ම, හේහිදී ඉහරාම් ඇදගන් අවස්ථාව පටන් රද උත්සව දින ජ්‍යෙෂ්ඨ අබාවහි දී ගල් ගසනු දක්වා ම කළුවියාහ් කිව පුතුයි.

ල්‍යිරා හෝ හේ කරත්වය ඉවුකරනෙක් තම දකුණු පය පළමුවෙන් තබා ඇදධ වූ මස්මීදයට¹³ පිවිසිය පුතුයි. එහිදී මහු මෙයේ ප්‍රාරුතනා කළ පුතුයි.

[بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ

وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي
ذَنْبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، أَعُوذُ
بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوجْهِ الْكَرِيمِ وَبِسُلْطَانِهِ
الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ].

13. මස්මීද : මුදලිම්වරුන්ගේ පළමිය.

විස්මිල්ලාජ්. වයසලාන්තු වයසලාන්තු අලා
රපුලිල්ලාජ්: අල්ලාභුම්බාපිරේ දැනුවේ වප්තහේ ලි
ඛවාබ රහමතික්: අරාද ඩිල්ලාහිල් අදීම. වට්
වට්හිල් කරමි. ව සුදුනානිහිල් කදිම් මිනය
ඡයනානිර් රත්මි.

නොරුම: 'මහා කාරුණික අකි දායාන්විත අල්ලාජගේ
නාමයෙනි. සාමය හා වරප්‍රසාදය අල්ලාජගේ
වක්ත්වයිරයාණන් හට හිමිවේවා. යා අල්ලාජ! මගේ
පරි කමාකර ඔබගේ කරුණාවේ දෙරවුව මා
වෙනුවෙන් විවාත කරන්න. ගාපයට ලක් යු
ගෙෂනාන්ගේ බලපෑමෙන් කේරීම සඳහා සරව
බලධාරීක්වයෙන් යුත්, විශිෂ්ට පෙනුම හා
සරවායිපත්‍රය හිමි ඔබගේ පිහිට පතමි.'

මෙම ප්‍රාරථනාවෙන් පසුව මහු කරගල ලෙට
විත්, එය තම දකුණුකින් අල්ලා සිකිය යුතුයි. එයේ
බැරවුයේ නම් එය දෙසට හැරි නම අත පෙන්වීම
සැනේ.

මහු එහි සිටින අනෙක් අයට හිංසා පීඩා නොකළ
යුතුයි. අනෙක් අය තල්ලුකරගෙන ඉදිරියට යැමට
සේ බලහත්කාරයෙන් යමක් කිරීමට සේ කැන්කිරීමෙන්
වැළකී සිටිය යුතුයි.

එම කරගල අල්ලන්වීට මහු මෙසේ කිව යුතුය:

بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَصْدِيقًا
بِكتابك ووفاء بعهلك واتباعاً لسنة نبيك محمد ﷺ.

විසම්පිල්ලාහි අල්ලාභු අක්බර්. අල්ලාභුම්ම රජානත්ත්වීක ව තසදිකන් වේ ඩිතාබීක, ව වලාඇන් විඛ්‍යාධික, ව ඉත්ත්තිබාඇක්ලේ ප්‍රස්තත්ත් තබාධික මූහ්මතද ගල්ලෝලාභු අලෙපිකි ව සල්ලම්.

තෙරුම : “මහා කාරුණික අති දායාත්මික අල්ලාභගේ නාමයෙනි. අල්ලාහි අතිශේෂ්‍යයිය: යා අල්ලාහි මහ කෙරෙහි හක්කියෙන් යුතුවි, මහගේ ගුන්පය (කුරාන්) කෙරෙහි දැඩි විශ්වාසය ඇතිව, මහහට ප්‍රේමය හා පක්ෂපාතින්වය දක්වා, මූහ්මතද (පල්) තුමාගේ ආදරයය අනුව යත බව ප්‍රතිඵාදේම්”.

ඉතික්වීමිව, මහු තම වම්පැත්තේ ‘කෘෂිව’¹⁴ කිබෙන ලෙස එය වටේ ගමන් කිරීම ආරම්භ කළ යුතුයි. මහු රුණුනුල් යමානී¹⁵ වෙත ලංඩු විට එය ඉතින්නේ තැකිව, එතැන් අත කටා පහත යදහන් ලෙස ප්‍රාරථනා කළ යුතුයි.

14 කෘෂිව : මස්කාලේ ඇති ප්‍රධාන ජ්‍යාය (බේඛලාහි)

15.රුණුනුල් යමානී : කෘෂිවේ යෙමනය දෙසට මුහුණලා ඇති කෝණය.

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ كَوْنَةٌ وَّ فِي الْآخِرَةِ كَوْنَةٌ وَّ قَنَاعَدَابَ النَّارِ

රභබනා ආතිතා පිදුණ්ය හස්‍යන්තන් ව පිලු
තහිරත්තී හස්‍යන්තන් වතිනා අධ්‍යාපන්තාර

තේරුම : “අප සවාමීනි, මෙලොවත් අපට යහපත් දේ දෙන්න: එලොවත් අපට යහපත් දේ දෙන්න. අපා හිතෙන් ද අප මූදහරින්න.” (අල් කුරාන් 2:201)

මෙම ප්‍රාරථනාව ඉදිරිපත්කරන මිශ්‍ය කරගල රපුකර යන සැම වතාවකම “අල්ලාභ අක්බර” (අල්ලාභ අති ජ්‍යෙෂ්ඨය) යනු කිව යුතුයි. මෙලෙස කාඩාව තවාප් කරන මිශ්‍යට උච්චමනා ප්‍රාරථනාවන් ඉදිරිපත් කිරීමටත්, අල්ලාභා වැඩි වැඩියෙන් “දික්ර” (මෙනෙහි) කිරීමටත්, අල් කුරානානාය පාරායනා කිරීමටත් අනුමතිය ඇත. තවද, තවාප්, සහී, ජම්රාභ හි ගල් ගැඹීම යනාදිය ද අල්ලාභ මෙනෙහි කිරීමට යොදාගත් තුමයෙන්ය.

තවාප් හි දී පිරිමියෙක් ඉටුකළ යුතු කාර්ය දෙකක් ඇත.

1. තවාගයේ ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා “අල් ඉද්තිබා” පිළිපැදිමයි. යමෙකු තම ගරීරයේ උච්ච කොටස වයන රෙදුදේ මැදපැත්ත මිශ්‍යගේ දකුණුත යටින් ගෙන, එහි කොළඳුක වම් අන් උරුදුස

දක්වා ගෙන එත කාර්යට “අල් ඉද්තිබා” යනු කියනු ලැබේ. මේ මගින් දකුණු පැත්තේ උරඹය නොවැයේ. මහු තවාල් ඉටුකළ පසුව එම රේද පළමුව කිඳුනුලෙස ගෙන ආ යුතුයි. මක්තියාද යත්, ඉත්තිබා කළ යුත්තේ තවාප් හි පමණය.

2. පළමුවෙනි තුන්වටයේදී “අල් රම්ල් කළ යුතුයි. යමෙක් ගමන් කරන විට කුඩා අධිකබා වේගයෙන් යුත්තට “අල්රම්ල්” යනු කියනු ලැබේ. අනෙක් පිටුවටය සාමාන්‍ය ලෙස ගමන් කළ යුතුය.

මෙලෙස, තවාල් හි හත්වටයම සක්මන් කර තිමුවාට පසුව, එහි ඇති “මකාමේ ඉඩරාහිමි” වෙත පැමිණ පහත සඳහන් කුරාන් පායය පාරායනා කළ යුතුයි.

وَأَنْجِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّي
وَنَسْنَدُوا مِنْ نَسَدِ إِبْرَاهِيمَ لِمَنْ

නේරුම : “ ඉඩරාහිමියවිදා කිරීම යදහා සිටගෙන මෙම සාමාන්‍ය තැමූදුම් තැනක් ලෙස වෙන් කරගන්න ” (අල්කුරාන් 2: 125)

පසුව, එම මකාමේ ඉඩරාහිමි හි පිටුපසින් භැංකිතරම ලො වි බිඟු රකෘත් දෙකකින් සමන්විත

ව සලාතය ඉටු කළ යුතුයි. මෙහිදී, පළමුවෙනි
රකෘත්ති (පුරා ආතිහාවට පසු) “පුරා අල් කාලිරුණ්”
සහ දෙවෙනි රකෘත්ති (පුරා ආතිහාවට පසු) “පුරා
අල් ඉජලාස් පාරායනා කළ යුතුයි.

පුරා ආතිහාව මෙයේය:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ ۝ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ
نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

විස්මේල්ල කිරරස්මා තිරරසීම
අල්හම්ද ලිල්ලකි රබවිල ආල්මින්. අරරස්මා
තිරරසීම
මාලිනි යවිමිදැන්. ඉයියාක නාඩු ව ඉයියාක
නය්තරේන්.

ඉහැකය පිරාකල් ලුස්තයිම්. පිරාකල්ලදීන අත්
අම්තත අලයියිම්
ගයිරල් මග්දව් අලයියිම් වලද් දේලින්
(ඇර්ඩරංස් -පුරා 01)

තෝරුම : මහා දායාත්විත, මහා කරුණාත්විත
අල්ලාහගේ තාමයෙහි. විශ්වායාධිපති වූ මහා
දායාත්විත, මහා කරුණාත්විත, විනිශ්චය දිනයේ
අධිපති වූ අල්ලාහට පමණක් හියපු ප්‍රයායාවන්
අයන් වේ. ඔබ පමණක් අපි ඉඛාදන් කරමු. (පුදම්)
මබගෙන් පමණක් පිහිට පතමු. ඔබගේ ආක්රිතිය දය
ලද්දාවූ, ඔබගේ තොපය තොලද්දාවූ, තොමග
තොහිරියුන්ගේ මාරගය වූ පසු මාරගය අපට
දක්වනු මැතිව.

පුරා අල් කාපිරුන් මෙසේය:

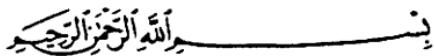
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝
وَلَا أَنْتُ عَنِّي دُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ۝
وَلَا أَنْتُ عَنِّي دُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

විස්මිලු හිරරහා තීරරහිම
 තැල් යාධිපුහල් කාපිරුන්. එ ආඩු මා
 නාඩුන්. වලා අත්ත්තූම් ආබිදුන මා ආඩු. වලා
 අන ආබිදුම් මා අබද්ත්තූම්. වලා අත්ත්තූම්
 ආබිදුන මා ආඩු. ලකුම් දිනුතූම් වලියදින්
 (අල්බරදාන් - පුරා 109)

සේරුම : මහා දයාත්විත, මහා කරුණාත්විත
 අල්ලාජයේ නාමයෙහි. පටයන්ත! ඕ ප්‍රක්ෂේප
 කරන්නෙහි (කාපිරවරුනි)! මබ වදින දේ මා
 නොවදිම්. ම වදිනනා (අල්ලාජ) මබලා වදිනන් ද
 නැතු. තවද, මබ වදින දේවල් මම වදිනනෙක්
 නොවේමි. තවද, මා වදිනනා (අල්ලාජ) මබද
 වදිනන් නැතු. මබලාට මබලාගේ මාරගය (ධරමය)
 මට මගේ මාරගය (ධරමය) වේ.

පුරා අල් ඉක්ලාස් මෙයෙය:

 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُواً أَحَدٌ ۝ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُواً أَحَدٌ ۝

විස්මිලු හිරරහා තීරරහිම.
 තැල් පුවල්ලාපු අයදු. අල්ලාපුය් සමදු. ලම් යලිදු

වලම් පුද්. වලම් යඹන්ලේපු කුපුවන් අයදා (අල්කරාජ - පුරා 112)

තෙරුම්: මහා දායාත්විත, මහා කරුණාත්විත අල්ලාජගේ නාමයෙහි. පටිසන්න: අල්ලාජ එක් කෙනෙහි. අල්ලාජ කිසිදු අවශ්‍යතාවයක් තොමැත්තෙහි. මහුව (කිසිවෙක්) ඉපදුනේද තැත. වෙනත් කෙනෙකුට දච් (මහු) උපන්නේ ද තැත. තවද, මහුව පමාන කිසිවෙකු තැත.

ඉහත සඳහන් පුරා පාරායනා කර රකෘත් දෙකක සලාකය ඉටුකළ පසු එහි ඇති කළුගලට සම්ප වී - පහසු නම් එය ඇල්ලීම යහපත්ය.

ඉතිකනීතිව මහු "මෙසාඅ" නම් වූ පක්මන් කිරීමෙහි යෙදීමට අස්සගාවට!¹⁶ ලගාවූ එට පහත පදන් කුරාඛාන් පාය පාරායනා කළ යුතුය.

إِنَّ الْصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ

ඉන්නය් සපා වල් ඔරචන මින් භාජරල්ලාජ

තෙරුම් : "අල්ලාජගේ විෂ්තයන් (symbols) අතර නියුතයෙන්ම සායා හා මරවා වේයි. (අල්කරාජ 2: 158)

---

16. අස්සගා - "පයි" පක්මන් කිරීමේද හැඳුවන එක කුපුගැටුයන්

අනෙකුරුව්, මහු කාඩ්බාට හොඳහැටි පෙනෙන තෙක් අස්සගා කළු ගැටුයට තැහිය යුතුයි. එහිදී කාඩ්බාට දෙසට හැරි අත්දෙක මසවා අල්ලාජ ප්‍රයාසාකර මහුට උච්චමනා ප්‍රාරුපනාවක් කිරීමට හැක. මෙහිදී නැඩු මුහුණුමද (සල්) තුමා, ‘ලා ඉලාහ ඉල්ල්ලාජ’ (අල්ලාජ හැර වෙත දෙවිකෙනෙක් තැක) යනු තුන්වරක් සිමන් සමගම ප්‍රාරුපනා කළහේයින්, මොහු ද මෙයේ කිරීම උතුමිය.

පසුව, සාමාජික බැංස කොළඹාට ලකුණනෙක් ‘අල් මරවා’¹⁷ දෙසට සාමාන්‍ය අධිකඛා ගමන් කළ යුතුය. එම කොළඹාට ලකුණ පසුකරන්ම එනැන්පිට අනෙක් කොළඹාට ලකුණ දක්වා වේගයෙන් ගොස්, එනැන් පිට තැවත සාමාන්‍ය අධිකඛා ‘අල් මරවා’ වට යාපුතුය. එහි අල් මරවාවට තැග අස්සගාවෙහි කළමන් කාඩ්බාට දෙසට හැරි, අත් ඔසවා, අල්ලාජට ප්‍රයාසාකර, ගමන්ට උච්චමනා ප්‍රාරුපනාවන් කළ යුතුය. ඉන්පසුව අල් මරවාවෙන් බැංස අස්සගා වෙත යා යුතුය. මහු කොතුනෙහි සාමාන්‍යයෙන් ගමන් කළ යුතුද, කොතුනෙහි වේගයෙන් දිව යුතුද යන්න දැනගෙන එය එයේම කළ යුතුය.

මෙලෙස මහු හත්වටයක්ම සකමන් කළ යුතුය. අස්සගා පිට අල් මරවා දක්වා යුම එක් වරක් වේ. තැවත අස්සගා දක්වා එම එක් වරක් වේ. මෙයට

17 අල් මරවා - ‘පහි’ සකමන් කිරීමේදී හමුවන අනෙක් කළ ගැටුය.

‘සයි’ යනු කියනු ලැබේ. මෙම සක්මන් කිරීමේදී උමවතා ප්‍රාරුහාවක් කිරීමටත්, කුරානාය පාරුයනා කිරීමටත් අල්ලාග් මෙනෙහි කිරීමටත් හැක.

‘සයි’ ය නීම වූ පසු මූල්‍ය තම හිස කෙසේ බු ගැයිය යුතුය. හිසකෙසේ බු ගැයිම ය ඉතා අණ් නමුත් හරි කරනවාය ඉටුකිරීම ලක්දීම ඇත්තම් එම අවස්ථාවේ බු ගැයිම සඳහා කෙසේ වැට්ටීමට කාලය මදිය. එමනිසා මෙහිදී කෙසේ කොටට කැපිය භැක. ස්ත්‍රීන් ඇඟලිතුපු තරම. තම හිසකෙසේ කැපිය යුතුය. මෙම කාරුණයන් සමග උමිරා නීමලේ. ඉන්පසු මූල්‍ය තම ඇඳුම් මාරුකර ගැනීමටත්, පුවිද විලුවින් පාවිචි කිරීමටත්, (විවාහක නම්) උංගික සබඳකම් තබා ගැනීමටත්, ඉස්ලාමයේ අනුමතිය ඇති අනෙක් කාරුණයන් හි යෙදීමටත් අනුමතිය ඇත.

3. හර්

දුල් හර් මස අවවිති දින පෙරවරුවේ, හර් කරන්නා කමා තැවති පිටින සඳහානයෙහිම, පහසුනම්, උම්රා සඳහා ස්ථානය කරනවාමෙන් කර පිරිසිදු විය යුතුය. පසුව මහු ඉහරාම් ඇද ලෙබෑබධිකක හර් ජන් යතු නියෝගය තබාගෙන “ලෙබෑබධික අල්ලාභුම්ම ලෙබෑබධික, ලෙබෑබධිකු ගරිකලක ලෙබෑබධික” යතුවූතල්වියාහ්ව කීමට පටන්ගත යුතුය.

මහුට තම හර් කරතව්‍ය සම්පූර්ණයෙන් ඉටුකිරීමෙහි යම් බාධාවක් ඇතිවෙයිදේ යතු බියක් ඇත්තේ තම් තම නියෝගයෙහි කොන්දේපියක් තබාගත තැක. “කොතුනෙහි හෝ මට යම් බාධාවක් ඇතිවුවහොත් එකුන්හිම මම මෙම හර් කරතව්‍ය කටයුතු තවත්වම්” යන්න මෙම කොන්දේපිය වේ. මහුට ඉහත යදහන් ලෙස යම් බියක් තැකිනම් මෙම කොන්දේපිය ද අවශ්‍යවත්තේ තැක.

හර් කරන්නා මිනාවට හියවිට, එහි දී ලුහර, අයර, ම්‍රිඩි සහ ඉංගා සලාභ ඉටුකළ යුතුයි. රකෘත් සතරක් ඇති සලානයන් රකෘත් දෙකක් ලෙස කෙටිකර ඉටුකිරීමට තැක. තමුන් (ලුහර සහ අයර, ම්‍රිඩි සහ ඉංගා) එකටයාකර ඉටුකිරීම කළ නොහැක.

පසුදින ඉර උද්‍යීමන් සමගම මහු අරගාන්

යාපුතුයි. එහිදී පුහර සලාතයට තියෙන වේලාවෙහි පුහර හා අසර සලාතයන් කෙටිකර එකට ඉවුකිරීමෙන් පසුව, පහසුනම්, ඉර බැයයනෙහුරු නමිරා මසරිදෙයෙහි නැවති සිටිම වැදගත්ය. මෙහිදී අල්ලාජ මෙනෙහි කරන අතර ‘කිබිලා’¹⁸ ව දෙසට හැරී හැකි කරමි ප්‍රාරථනාවන් හි යෙදී සිටිය පුතුයි.

නඩ (සල) තුමාණන් මෙහි දී මෙසේ ප්‍රාරථනා කර ඇත:

‘ලා ඉලා ඉල්ල්ලාභ විජ්‍යා ලාභික්කලභ
ලභුල මුල්ක විලභුල හම්ද විභුව
අලාභුල්ල ශේධිතන් කදීරා රනම්,
අල්ලාජ හුර (වැදුම්පිදුම් කිරීමට) ගිත දැවිකෙනෙක්
නැත. මහුව කොටස කරුවෙක් නැත. සම්පූර්ණ
ආධිපත්‍ය හා ප්‍රාය-සාච මහුව හිමිය. සැමදෙයක්
කෙරෙහිම ඔහුගේ බල මහිමය පවත්තේය.’¹⁹ යතු
කේරුමවේ. (මෙම ප්‍රාරථනාවද කළ හැක)

මහු (මෙම කාර්යන්හි) වෙහෙයට පත්වුයේ නම්,
එම ස්ථානයේ සිටින අනෙක් අය සමග ප්‍රයෝගනාවන්
සාකච්ඡාවන් හි යෙදීමට හෝ ගුණ දහම් විවිත
පොත්පත් කියවීමට හෝ අනුමතිය ඇත. විශේෂයෙන්
අල්ලාජගේ මහිමය මෙනෙහිකර, මහුගේ ක්‍රායන්
පිළිබඳ පොත්පත් කියවීම ඉතා උතුමිය. මෙනයින්
අල්ලාජ සමග වූ බැඳීම හා බලාපොරොත්තුව
යක්තිමත් වන්නේය.

18. කිබිලා - මුදලිමුන් නැමදීම කරන්නේ මේ දෙසට හැරිය.

පසුව මහු ඉතා යටහත් පහත් ව හා බැගූපත්ව ප්‍රාරුථනාවෙහි යෙදේයි. ප්‍රාරුථනාවන්ගෙන් ඉතා වැදගත් බව සැලකෙන්නේ අරලාභ දිනයෙහි ඉටු කරන ප්‍රාරුථනාවන් ය.

එදින ඉර බැඩිමත් සමග මහු අරලාභ සිට මුස්කලිභා යයි. එහිදී එදින මෘදු ඉහා සහ පසුදින පත්‍ර සලාතයන් ඉටුකරයි. මහු වෙහෙසට පත් වී සිටින්ගෙන් නම් හෝ රුය සිමිත්ව ඇත්තේ නම් මහුට මෘදු සහ ඉහා සලාතයන් යාකර ඉටුකිරීමට භැක. මධ්‍යම රාත්‍රිය පසුවනෙක් ම මහුට මුස්කලිභාවට යැමට බැරිවිය භැක යනු බියක් ඇත්තේ නම්, එහි පැමිණන තොක් තොසිට සලාතය ඉටුකළ යුතුය. මක් තිසාද යන් මධ්‍යම රාත්‍රිය පසු වනෙක් සලාතය පමාකිරීමට අනුමතිය නැත. පසුව මහු මුස්කලිභාවහි නැවති ප්‍රාරුථනාවන් කරයි: අල්ලාභ මෙනෙහි (දික්රී) කරයි. මෙය ඉර උදවීම ලඟාවනුරුම මහු විසින් ඉටුවේයි.

මහු “අරරුම්” හි රස්වෙන රනයාගේ තෙරපීම් වැනි අපහසුතාවයන්ට මුහුණ පැමට තරම් ශක්තිය තොමැත්තෙකු නම් ජ්‍රිරාභ හි රනයා රස්වීමට පෙර ගලුගැසීම සඳහා රාත්‍රි අග හාගයෙහි මිනාවට යැමට අනුමතිය ඇත.

ඉර උදවීන්න ලඟාවෙන විට මහු මුස්කලිභා සිට මිනාවට යායුතුයි. එහි ශියවීට පහත සඳහන්

19. අරරුම - ගල ගැඩිමට මෙය ශියනු ලැබේ.

කාර්යන්හි මහු යෙදෙන්නේය.

අ) මක්කාවට ඉතා කිවිටු ස්ථාරකය වූ රමිරජල් අධ්‍යාපි පිළිවෙළට ගල් හතක් ගසයි. ඒ එක එක ගලක් ගසන කළේහි මහු “අල්ලාහු අකබර” යනු කියයි.

ආ) මහු ගෙනයිය සතා කැපකරයි. එයින් පුරු කොටසන් තමාගේ ආකාරය ලෙස ගන්නා අතර අනෙක කොටස යුතුපෙන්ව දෙයි. මුතමාකින්²⁰ හා කිරාන් තුමය අනුව හර් කරන්නන් යනෙක් කැපකිරීම අතිච්චා යේ.

ඇ) මහු තම හිසකේස් බු ගැඹීම හෝ කොටට කැඩීම කරයි. බු ගැඹීම වචාන් හොඳය. ජ්‍යෙෂ්ඨ ඇඟිණිඩු තරම හිසකේස් කැඩීය පුතුය.

මෙම කාර්ය තුන පහසුකාම් මෙම පිළිවෙළට කළ යුතුයි. නමුන් මෙම පිළිවෙළ වෙනස් නොකළ යුතුමය යනු නියමයක් නොමැත.

මේ සමගම මහු ඉහරාම් වස්තුය අතහැර වෙනත් ඇඹුම් ඇදගත හැක. එමෙන්ම ඉහරාම් ඇදීමට පෙර අනුමතිය කිහු (ඉහරාම් ඇද සිටිනවිට අනුමතිය නැතිව කිහු) දේ කිරීමටද අනුමතිය ඇත.

නමුන් උංගික සබඳකාම් ඇතිකර ගැනීමට අනුමැතිය

---

20. මුතමාකි - තමන්තු තුමය අනුව හර් ඉමුණරන්නාට මේ නම යෙදේ.

තොමැත.

පසුව, 'කවාග් අල් ඉගාද්²¹' සහ 'සයි' යෙන් සමන්විත හර් කරකව්‍යය ඉටුකිරීමට මක්කමට යාපුණුයි. මක්කමට යුමට පෙර පුවිද විළුවින් කවරා ගැනීම නැං (සල්) තුමාණන්ගේ පුන්තාවක්ය. කවාග් සහ සයි නියිලෙස ඉටුකළ පසු ඉහුරාමයට පෙර මහුට අවසරව කිඩු යුමයකම කිරීමට මහු අවසර ලබයි. (විවාහක ස්ත්‍රී පුරුෂයින්) එහි සබඳකම් තබා ගැනීමට ද අවසර ඇත.

මහු 'කවාග්' සහ 'සයි' ය ඉටුකළ පසු එකලොස්වෙනි හා දෙලොස්වෙනි දිනයන් හි රාත්‍රිය ගතකිරීම පදනා මිතාවට ආපසු එයි.

එකලොස්වෙනි, දෙලොස්වෙනි දින දෙකෙහි පයිරුවේ මහු රමිරණ්²² තුනෙහිම ගල් ගසියි. මක්කමට විකක් ඇතින් පිහිටි පළමුවෙනි රමිරණ පිට මහු එම කාර්යය පටන් ගනී. පසුව දෙවෙනි රමිරණ හි ද අන්තිමට රමිරණුල් අබාවහිද එය ඉටුකරයි. එක් එක් රමිරණ හි ගල් හත බැහින් පිළිවෙළට ගැසීම කරන මහු, ඒ සැම ගලක්ම 'අල්ලාභු අකබර' යනු යෙදි තහාගෙන ගසන්නේය. මහු පළමුවෙනි දෙවෙනි රමිරණ හි ගල් ගැසීමෙන් පසු කිඩිලාව දෙසට හැරී ප්‍රාරාථනා කරයි. මෙම ද්විස් දෙක තුළ

21 කවාග් අල් ඉගාද් - හර් එනුවන් ඉටුකරන කවාගය (කාබාව වැවේ සක්මන් කිරීම) ව මෙයේ කියනු ලැබේ.

22. රමිරණ - මිතාවහි වූ සමාරකය

පෙරවරු කාලයේ ගල් ගැසීමට අවසර තැක. ජමිරස් දක්නා පයින් යුම යහපත්ය. රැමෙන්ම යම් සැකකුපිට තැඟී යුම ව ද අවසර ඇත.

මහු දාලායාස්වෙනි. දින ගල් ගැසීමෙන් පසුව හදිස්පියක් ඇකොත් ඉර බැය යුමට පෙර මිනාවෙන් පිටවී යුමට හැක. නමුත්, එහි රදී පිටීමට

මහු කුම්ඩි නම් රිය ඉතා යහපත්ය. එදින, එනම් දහනුන්වෙනි දින රාත්‍රිය මිනාවෙහි ගත කරන අතර දාලායාස්වෙනි දිනමෙන් මෙදිනාද පස්වරුවෙහි ගල් ගැසීම කළ යුතුය.

අනතුරුව, මහු තම රටට ආපසු යුමට පුද්ගලී වූ චිට, කවාග අල් වදා” තම් වූ කාඩාව වචී සත්විටයක් යුම ඉටුකරයි. මසප්පීම හෝ දරු පුසුතයට පසු ලේ පිටවීම වැනි අපහසුකාවයන් ඇති ස්ථීත්ව කවාග අල් වදා ඉටුකිරීම අනිවාර්ය තැක.

---

23. කවාග අල් වදා - සමුගැනීමේ කවාගයට මෙයේ කියනු ලැබේ.

4. නැඩුමාගේ මස්ටිදයට පිවිසීම.

1. හේ කරකව්‍යට සහායිවන්නෙක් රිට යෝග හෝ පසුව මදිනාවට යයි. එහි සලාජ කිරීමේ වේතනාවන් පුණුව නැඩු මුහුමද (සල්) තුමාගේ මස්ටිද (මස්ටිදන් තබවි) යට පිවිසෙයයි. මස්කමෙහි ඇති ගුද්ධ වූ මස්ටිදය හැර මෙම මස්ටිදන් තබවියෙහි එක් සලාතයක් ඉටුකිරීම වනාහි වෙනාස් ස්ථානයක සලාජ දහක් ඉටුකිරීමට වඩා උතුම් ය.
2. මෙම මස්ටිදන් තබවියට මහු පැමිණිවිට “නහයියතුල් මස්ටිද”²⁴ තම් වූ ආචාරයීලි සලාජ හේ එම මොහොතට අදාළ අතිවාර්ත වූ සලාජ හේ ඉටු කළ පුණුය.
3. ඉතිශ්වේෂිවි, මහු නැඩු (සල්) තුමාගේ ගුද්ධ වූ දේහය ණමුදන කළ ස්ථානය ඉදිරියට එයි. එහිදී මහු මෙයේ ප්‍රාරාථනා කළ පුණුයයි.

**السلام عليك أيا النبي ورحمة الله وبركاته
صلى الله عليك وجزاك عن أمتك خيراً.**

අස්සලාමු අලයිස්ක අයිපුතක් තැබියිපු
වරණමතුල්ලාභ ව බරකාතුපු සල්ලේලුපු
අලයිස්ක ව ජදක්ක අන් උම්මතිකාහයිරන්
නොරුම : ‘අස්සලාමු අලයිකුම් වරණමතුලාභ
ව්‍යාරුපු යාරපු ප්‍රේලාජ: අල්ලාජ ඔබතුමාගේ’

---

24. තහයියතුල් මස්ටිද - මස්ටිදයට ඇඳුලුවීම තීමින්නෙන් කරන සලාතය.

ජනපින් වෙනුවෙන් මධ්‍යමාට යහපත් ත්‍යාගයන් පිරිනමන්වා.”

පසුව මහු අධියක් දෙකක් තමාගේ දකුණු පැත්තට ගොස් අඩුබක්කර (රලි) තමාගේ ණමදන ස්ථානය ඉදිරියේ සිට මෙසේ පාරපතා කළ පුණුදි.

السلام عليك يا أبا بكر خليفة رسول الله ﷺ
ورحمة الله وبركاته رضي الله عنك وجزاك عن
أمة محمد خيراً.

අස්සලාමු අලයික්ක යා අවිබක්ර හලිපන රසුලුල් ලාභී යලුලුලාභු අලයිකී ව යලුලම් වර්තමන්ත්වාකී ව බරකාතු හු රැලියලුලාභු අන්ක ව පදක්ක අන් උම්මති මූහමමද හයිරන්

නොරුම : “අස්සලාමු අලයිකුම් එරහමතුලුලාභී ව බරකාත්‍යනු යා අනිබක්ර (රලි) තමාගෙනි, රසුලුලුලාභ (සල්) තමාගේ නියෝජික වරයා වූ මධ්‍යමා කෙරෙහි මූහමමද රසුලුලාභ (සල්) තමාගේ ජනපින් වෙනුවෙන් අලුලාභ යැයිමට පත්වී, යහපත් ත්‍යාගයන් හිමි කරක්වා.”

පසුව, මහු කවත අධියක් දෙකක් තම දකුණු

පැක්තට ගොස උමර (රලි) තුමාගේ හුමදාන ස්ථානය ඉදිරියේ සිට මෙයේ ප්‍රාරුථා කළ යුතුයි.

«السلام عليك يا عمر أمير المؤمنين ورحمة الله
وببركاته رضي الله عنك وجزاك عن أمة
محمد خيراً».

අයසලාමු අලයික්ක යා උමර අමුරුල් මූලිකීන ව රහ්මාන්ලාහි ව බරකාත්හු රැලියල්ලාභ අන්ක ව උදක්ක අන් උම්මති මූහුම්මද හයිරන් කේරුම :

“අයසලාමු අලයිකුම් වරහ්මාන්ලාහි ව බරකාත්හු යා උමර! විශ්වාසවන්කයන්ගේ නායකයානෙනි! මූහුම්මද” (අල්) තුමාගේ ජනයින් වෙනුවෙන් අල්ලාස් මබ කේරෙහි සැහිමට පත්වී, මබහට යහපත් ක්‍රායනයන් පිරිනමතවා”

4. ඔහු තමන් ව යහපත් ලෙස පිරිපිදු කරගෙන යලාක් කිරීම යදහා කුබා මස්කීදයට යා යුතුයි.
5. පසුව, ඔහු අල් බකිස් හි ඇති උද්මාන (රලි) තුමාගේ හුමදාන ස්ථානයට යායුතුයි. එහි ගොස එය ඉදිරියේ සිට මෙයේ ප්‍රාරුථා කළ යුතුයි.

25. අල් බකි : මධ්‍යනාවේ එක ස්ථානයක්.

السلام عليك يا عثمان
 أمير المؤمنين ورحمة الله وبركاته
 رضي الله عنك وجزاك عن أمة
 محمد خيراً. وسلم على من في
 البقيع من المسلمين».

අස්ථාමූලි අලයික්ක යා උද්මාත අමිරුල් ප්‍රූතීතින
 ව රහ්මතුල්ලාභී ව බරකාත්‍යා රැලියල්ලාභා
 අන්ක ව ජාත්‍යක අන් මෙමත් මූහ්මෑමද හයිරන්

නේරුම : “අස්ථාමූලි අලයික්මූ වරහ්මතුල්ලාභීව
 බරකාත්‍යා යා උද්මාත්!”

විජ්‍යාසවින්තයන්ගේ නායකයාගෙන්ති, මූහ්මෑමද (පල්)
 තුමාගේ රත්නයින් වෙනුවින් අල්ලාභ ඔබ කෙරෙහි
 යුතිමට පත් වී, ඔබහට යහපත් ත්‍යාගයන්
 පිරිනමනවා;

මහු මෙයේ ප්‍රාරාථනා කිරීමෙන් පසුව අල් බකිහි
 ගුමදන කරනු ලැබ ඇති අනෙක් මූස්ලිම් බැංකිමතුන්ට
 ද ආචාර කරයි.

පසුව, මහු උහද්²⁶ නම් වූ ස්ථානයට ගොස එහි

26 උහද් : මධ්‍යනාවට තුදුරින් ඇති කදුගැටියකි. මෙහි හටගන්
 පුද්වියක ව ද මෙම නම ව්‍යවහාර වේ.

හුමදන කර ඇත හමිසා (රලි) ක්‍රමා ඇතුළු අල්ලාජ් වෙශ්‍යවේන් දිවිපිළු අනොක් උණුම් අයගේ හුමදන ස්ථානයන් ඉදීරියේ යිට, මවුන්ට ආචාර කර මවුන්ගේ පවි ක්‍රමාකර, කරුණාව හා සොමිනය දක්වනමෙන් අල්ලාජ් ගෙන් ප්‍රාරුපනා කළ යුතුය.

5. දැනගත සුතු වැදගත් කරණු

හර පහ උමිරා ඉටුකරන මුහුර්මිසු²⁷ පහත යදහන් කරණු දැනගැනීම වැදගති.

- 1) මධ්‍යන්වෙක පැවරි ඇති, අල්ලාජ් වෙනුවෙන් ඉටු කළපුතු සලාජ් එහි ආගමික විකිවතාවන් ඒ යදහා වූ තියමික කාලයන් තුළ ඉටුකළ යුතුය. (පිරිමින් සලාතය සාමූහිකව කළ යුතුය.)
- 2) අල්ලාජ් ටිපින් “යහපත් තැන” කියා තහනම් කර ඇති තිනැදිත, අපුක්කි සහගත, අක්කරු ක්‍රියාවන් සම්පූර්ණයෙන්ම අන්හැරිය යුතුයි.
- අල්ලාජ් මෙයේ පවතයයි.
“.....හර ඉටුකිරීමට අධිෂ්ථාන කරගන්නා කවරෙකු යුවාද, පියලුම ආකාරයේ ලිංගික ආස්ථාදයන්ගෙන්, අධිෂ්ථකම්වලින්, හා වාද්‍යෙදියෙන් මුළුමත්තින්ම රුළති පිටිනු මැතිවි”.
- (අල් කුරාන් 2: 197)
- 3) මධ්‍යන් අනෙක් මුස්ලිම් සහෝදර සහෝදරියන් හට විවිනායන් හෝ ලෙනත් ක්‍රියාවලින් හෝ තින්ද නොකළ යුතුයි.

27. මුහුර්මි - ඉහරාමය ඇදියිටින කෙනෙකුට මෙම නම යෝදු.

4) ඉහ්රාමයේ කොන්දේසි නිපිලෙප පිළිපැදිය යුතුයි.

අ) හිසකේස් හෝ නියපොතු වැවෙන ක්‍රියාවන් තොකළ යුතුයි. නමුත්, කටුවික් ගරිරයේ ඇතිමෙන් හෝ එයින් ලේ පිටවීමෙන් හෝ ප්‍රශ්නයක් තොමැත්. ආ) ඉහ්රාම් ඇදගත් පසු තම ගරිරයේ හෝ ඇදම් වල හෝ පුවද විලුවින් තවරා ගැනීම, කැමිනිමිවල පාවිචිචි කිරීම යනාදිය තොකළ යුතුයි. පුවද සබන් පාවිචිචි කිරීමෙන්ද වැළකී සිටිය යුතුයි. ඉහ්රාම ඇදීමට පෙර පාවිචිචිකළ පුවද විලුවින් වලින් වූ පුගන්ධය ඉහ්රාමය ඇදීමෙන් පසුවද රදී කිවීම වරදක් තොවේ.

අශ්‍ය) මට්ටුන් තම බිරියන් සමඟ සිනේ ආයාවන් හැඳිරීම, සිංහ හෝ ලිංහික ආස්ථාදයන්හි යෙදීම යනාදියෙන් වැළකී සිටිය යුතුයි.

අශ්‍ය) මට්ටුන් විවාහ විම, කමන්ට හෝ තවත් කෙනෙකුට විවාහ කරගැනීමට සත්‍යයක් යෝජනා කිරීම තොකළ යුතුයි.

ඉ) මට්ටුන්, තම අත රදී කැබුල්ලකින් මතාගැනීමට අවසර ඇතන් අත්මේස (GLOVES) පාවිචිචි තොකළ යුතුයි.

ඉහත සඳහන් කරුණු ස්ථී පුරුෂ දෙපාර්ටමේන්ත ම පොදුය. පහත සඳහන් කරුණු පිරිමින් වෙනුවන් පමණක් විශේෂයෙන් ගෙන දක්වාමි.

අ) මවුන් තමාගේ හිසට ගැලීත සේ හිසවැසුම් පාවිචිරි තොකළ යුතුය. නමුත්, යෙවනැල්ල තකා කුඩා හෝ වාහනයක්, තැන්තම් කුඩාරම් ආදිය පාවිචිරි කිරීම වැරදි තොලී. තවද මවුන්ට අභිජිති බඩුමුවිටු සහිත වූ පොදී හිසමක තබාගෙන යුම වැරදි තොලේ.

ආ) මවුන් කමිස, තොප්, හිසවැස්ම සහිත කළුයම් හෝ සපත්තු කුවිචිම් පාවිචිරි කළ තොහැක. සමඟරවිට ‘ඉජාර’ නම් වූ ඉජරාමයේ පහත තොටස හෝ සෙරෙප්පු ලබාගන්න තුපුරිවන් වූවහොත් පමණක් කළුයම් හෝ සපත්තු කුවිචිම් පාවිචිරි කළ තැක.

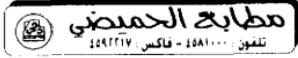
ඇ) මවුන් ඉහත යදහන් දේ හා සම්බන්ධවන හිසවැසීම්, තොප්පී, අක්දීග කොට්, යට ඇඳුම් වැනි දේද පාවිචිරි කළ තොහැක.

මවුන්, සෙරෙප්පු, මූං, ඇය් කණ්නායි, ගබිද විකාශන සාක්ෂි, අන් ඔරලෝපු වැනි අන් බදින කරේ එල්ලනු ලබන, පයේ දන දේ පාවිචිරි කිරීමට අවසර ඇත. පුවද තොකුණු දේවලින් මවුන් තම ගරිරය පිරියිදු කරගැනීමට හැක. මවුන්ගේ ගරිරය සහ හිස කැසීමට ද අවසර ඇත. තොදැනුවක්වම (සිතා මතා තැනිව) හිසකේස වැටීමද වැරදි තැක. මෙවැනි දේ යදහා අනිවාර්යයෙන් කළ යුතු වෙනත් කායුයියන් ද තොමැති.

ස්ත්‍රීන් බුරකා, තිකාබි වැනි මුහුණ වයන දේ

පාරිවිති කිරීමට බැරිය. සුන්නාව නම් මූහුණ තොට්සා සිටීමය. සමහරවිට කම තැදුළීන් හැර වෙනත් පිරිලින් බලන බව දක්නට ලැබෙන්නේ නම් මූහුණ වැඩිය හැක. මෙවැනි තත්ත්වයක - ඉහුරාමියි හෝ වෙනත් අවස්ථාවක වුවත් මූහුණ වැඩිම අතිවාර්ෂ වේ.

අල්ලාජ් පමණය රුය හා යතුව ගෙන දෙන්නා. මූහුවය සියලු පුරාසා සිම්වන්නේ. මූහුම්මද (යල්) කුමාණන්ට හා එකුමාගේ පවුල් සැවාමටත්, එකුමාගේ අනුගාමිකයන්ටත් අල්ලාජ්ගේ ආක්රවාද ලැබේවා.

مطابع الحميدتي
١٥٤٦٦١٧ - فاكس - ٢٦٨١٠٠٠

حقوق الطبع ميسرة لكل مسلم يريد توزيعه لوجه الله
أما من أراد بيعه فعليه الاتصال بالمكتب
هاتف : ٤٣٣٠٤٧٠ - ٤٣٣٠٨٨٨

صفة الحجّ والعمرة

تأليف

فضيلة الشيخ / محمد بن صالح العثيمين

ترجمة للسنهالية

شريف الدين محمد منصور

صفة اليم وال عمرة

تأليف

فضيلة الشيخ / محمد بن صالح العثيمين

ترجمه للسنهايلية

شريف الدين محمد منصور

كل

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالسعودية
العنوان: ٢٤١٠٦١٥ - ٢٤١٤٤٨٨ - ٢٤١٧٢٢ - ١٤٢٠ - الرفاف ١٤١٩
الطبعة: ٢٠١٣ - الناشر: ٢٤١٠٦١٥

١٥ سنهاني